

Beschrijving Erfgoedrasen Augurk

Tot de soort *Cucumis sativus* behoren zowel de augurk als de komkommer (sativus = gekweekt). De stamvorm van de cultuuraugurk is afkomstig uit Noordwest-India. Deze wilde soort heeft kleine vruchten met een gladde huid en een bittere smaak. De augurk is al tientallen eeuwen in cultuur; volgens De Candolle is de teelt in India al minstens 3000 jaar oud. Het oudste bewijsmateriaal stamt echter uit Egypte, waar augurken in graven van de 12e dynastie (2000 - 1788 v. Chr.) zijn gevonden. Op muurschilderingen in tempels zijn daar ook augurken aangetroffen bij afbeeldingen van offervruchten. Ook in andere delen van de Oude Wereld waren *Cucumis* soorten bekend, maar omdat alleen beschrijvingen van de buitenkant van de vruchten gegeven zijn is het erg moeilijk de verschillende soorten te onderscheiden. Zeker is echter dat de teelt omstreeks 600 v. Chr. in Griekenland geïntroduceerd werd en zich vandaar snel verbreidde. Via Griekenland en Zuid-Italië vindt verspreiding naar Rome plaats. Van hier komen de eerste aanwijzingen over bewaring in hooi, zand of zout water tot de volgende oogst. Ook werden ze gestoofd en gekruid met azijn, mosterd, kummel, selderij en peper of in honing ingemaakt gegeten.

Met de verspreiding van de Romeinse cultuur naar het Noorden is ook die van de augurk meegegaan. Toch worden ze pas in de 8e eeuw n. Chr. voor het eerst in West-Europa vermeld. In de Middeleeuwen worden ze in bijna alle Europese landen geteeld. In Duitsland zijn van oudsher de Slavische gebieden in het oosten van betekenis geweest voor de in zout ingemaakte augurken. De indeling in augurk en komkommer was vroeger minder duidelijk dan nu. De scheiding is pas later gekomen. In het begin van deze eeuw werd de augurk, ook in ons land, nog als een variëteit van de komkommer beschouwd, die zich onderscheidde door anders gevormde zaadlobben en kleinere vruchten. De augurk is een driehokkige, vlezige besvrucht. De bij ons voorkomende soorten zijn meestal langwerpige en dikwijls iets gekromd. Op doorsnede worden ronde, vierhoekige of driehoekige vruchten onderscheiden; driehoekige komen het meest voor. De lengte van de vrucht varieert van 5 tot, 20 cm en de middellijn van 1 tot 5 cm..

Bron: Augurk, Medeling nr. 30, Uitgave van het Sprenger Instituut, Haagsteeg 6, 6708 PM Wageningen (augustus 1981).

Gladde augurken zijn beter bestand tegen vervoer in verse toestand dan scherpe, daar de doorntjes van deze laatste gemakkelijk kneuzen, waardoor zwarte wondjes ontstaan. Daartegenover draagt de scherpe augurk aan trossen, waardoor hij iets productiever is dan de gladde, welke de vruchten afzonderlijk draagt.

De belangrijkste ziekten van de augurk zijn:

- Vruchtvuur (*Cladosporium cucumerinum*), het z.g. plekken van de vruchten of stippel.
- Mozaïekziekte, al of niet gepaard met verwelking.

Van het vruchtvuur behoeft men geen last te hebben, als men maar de resistente rassen uitzoekt. Tegen de mozaïekziekte daarentegen is nog niet veel te doen zolang nog niet over resistente rassen beschikt kan worden. Alleen het ras Delikatess is hiervoor betrekkelijk weinig gevoelig. Men verwarre overigens de verwelking, die met de mozaïekziekte samengaat, niet met de verwelkingsziekte, die te Roelofarendsveen plaatselijk voorkomt en die door een schimmel wordt veroorzaakt. Voor deze laatste zijn, voor zover bekend, alle rassen even gevoelig en is vruchtwisseling de aangewezen remedie. Vroeger teelde men in Limburg veel de Oude Venlose, een matig scherpe (ruige) augurk, die zeer vatbaar was voor vruchtvuur. In de jaren tussen 1910 en 1920 is men toen overgegaan op de Venlose Nietplekker, een uit Duitsland afkomstig, gladvruchtig ras, dat minder gevoelig was voor vruchtvuur. Dit ras heeft algemeen opgang gemaakt en is het uitgangsras geworden voor verschillende selecties, die nog aanzienlijk minder vatbaar zijn voor het plekken. Het is vooral de heer J. H. Tercken te Baarlo geweest, die op dit gebied zeer verdienstelijk werk heeft verricht.

Bron: Rassenlijst voor groentegewassen, 1954.

Rassen

Baarlose Nietplekkers, ras VI

Kweker: J. H. Tercken, Baarlo.

Gewonnen uit de Venlose Nietplekker en in 1937 in de handel gebracht. Tamelijk sterke groei. Vrucht mooi groen, lang, slank en recht, glad, fijn behaard, geselecteerd op fijne pluk, maar ook voor grove pluk geschikt. Praktisch onvatbaar voor vruchtvuur. Goede opbrengst. Wordt algemeen geteeld. De thans, meestal onder de naam Venlose Nietplekker, in de handel voorkomende selecties van het nietplekkertype vertonen bijna alle zeer veel overeenkomst met het Ras VI van Tercken.

Bron: Rassenlijst voor groentegewassen, 1954.

Kleine Groene Scherpe

Iets lichtgroen, tamelijk kort; gedoornd; middelmatig vroeg. Vindt afzet bij particulieren.

Bron: Rassenlijst voor groentegewassen, 1943.

Een traditioneel ras met wrattige, groene vruchten, gevoelig voor meeldauw en virussen en niet bittervrij.

Bron: Schauvliege, M., Handboek Ecologisch tuinieren, 2006.

Venlo'er Export (Venlosche Nietplekkers)

Groen, tamelijk lang en slank; glad, licht behaard; vroeg, speciaal voor de fijne pluk, maar ook voor de grove pluk geschikt. Plekt minder dan het oude Venlosche ras, maar is lang niet vrij.

Bron: Rassenlijst voor groentegewassen, 1943.